

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 268/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o.**, Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO 36 833 533, zastúpenej advokátom Mgr. Michalom Bizoňom, LL.M., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 10 Co 58/2020-442 z 29. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 58/2020-442 z 29. septembra 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanej obchodnej spoločnosti o zaplatenie finančnej sumy z titulu zmluvy o poskytovaní právnych služieb v konaní vedenom Okresným súdom Piešťany (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C 343/2012. Žalovaná sa v konaní pred všeobecnými súdmi bránila argumentom, že sťažovateľka ako jej právny zástupca v súdnom konaní o zaplatenie dlžného nájmu jej neposkytovala právne služby s odbornou starostlivosťou, nesprávne vyhodnotila platnosť nájmovej zmluvy a na súdnych pojednávaniach ju

zastupoval advokátsky koncipient, s ktorým sťažovateľka neskôr rozviazala pracovný pomer pre neuspokojivé plnenie pracovných povinností.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 12 C 343/2012-372 z 19. júna 2020 vyhovel podanej žalobe a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu. Žalovaná napadla rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním, navrhujúc zamietnutie žaloby.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznania žalovanej peňažnej sumy, výrok o trovách prvoinštančného konania zmenil tak, že sťažovateľke nepriznal nárok na náhradu trov konania, rovnako sťažovateľke nepriznal ani nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania krajský súd odôvodnil existenciou dôvodov osobitného zreteľa v zmysle § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Mimoriadne okolnosti videl v tom, že sťažovateľka sama vzbudila v žalovanej dojem, že právne služby, ktoré jej poskytovala, neboli poskytované s náležitou odbornou starostlivosťou s odkazom na vzájomnú písomnú komunikáciu medzi stranami konania. Z hľadiska možných negatívnych sociálnych dopadov v dôsledku nepriznania práva na náhradu trov konania odvolací súd poukázal na povahu strán konania, ktoré sú právnickými osobami, pričom budú samy znášať vlastné trovy súdneho konania.

6. Krajský súd ďalej uviedol, že vopred umožnil stranám konania vyjadriť sa k možnosti aplikácie § 257 CSP. Táto možnosť bola využitá zo strany sťažovateľky, ktorá nevidela existenciu dôvodov osobitného zreteľa umožňujúcich nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu rozporuje iba jeho výrok o nepriznaní náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania, konkrétne uvádza:

a) Aplikácia § 257 CSP je odôvodnená výnimočnosťou okolností, ktoré v prejednávanej veci neboli dané, poukazuje na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci sp. zn. 2 MCdo 17/2009, ako aj ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 225/2020.

b) Krajský súd pri aplikácii § 257 CSP mal posudzovať osobné, majetkové, zárodkové a iné okolnosti, ktoré viedli sporovú stranu k uplatneniu svojho práva na súde, a celkový postoj sporových strán v súdnom konaní, čo neučinil. Navyše uvádza, že predmetom jej činnosti nie je vymáhanie pohľadávok od bývalých klientov, ale poskytovanie právnych služieb, sťažovateľka bola nútená pristúpiť k podaniu žaloby na okresnom súde.

c) Okolnosti prejednávanej veci nenasvedčovali nutnosti zmiernovať neprimeranú tvrdosť či nespravodlivosť voči žalovanej, keďže to neodôvodňovala jej procesná pozícia ani jej osobné pomery.

d) V predmetnom prípade neexistovali dôvody osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti, pre ktoré by sťažovateľke ako úspešnej strane sporu nemala byť priznaná náhrada trov konania, z čoho vyplýva, že krajský súd pristúpil k aplikácii § 257 CSP svojvoľne, dostatočne neodôvodnil, čo ho viedlo k použitiu tohto ustanovenia, napadnutý rozsudok v časti výroku o trovách konania je

nepreskúmateľný, čím podľa sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľka svoju argumentáciu smeruje iba proti výroku o náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania, keďže jej ako úspešnej strane sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov konania, pričom podľa jej názoru aplikácia § 257 CSP zo strany krajského súdu nie je dostatočne odôvodnená a v tejto časti je rozsudok krajského súdu nepreskúmateľný.

9. Ústavný súd v prvom rade skúmal, či sťažovateľka vyčerpala všetky dostupné prostriedky nápravy, ktoré jej právny poriadok umožňuje využiť, najmä so zreteľom na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom sa problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku zaoberal, dospejúc okrem iného k záveru, že podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno podľa § 420 CSP považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane judikoval, že výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania má povahu uznesenia, ktoré možno z dôvodov zmätočnosti napadnúť dovolaním (III. ÚS 529/2021, I. ÚS 255/2021, I. ÚS 196/2021, I. ÚS 387/2019), tento záver možno vyvodiť aj z rozhodovacej činnosti samotného najvyššieho súdu, ktorý po kasačnom zásahu ústavného súdu pristúpil k dovolaciemu prieskumu výroku o nároku na náhradu trov konania (napr. 2 Cdo 89/2020). Na podporu vlastných judikatúrnych záverov ústavný súd upriamuje pozornosť aj na uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia č. k. 1 VObdo 2/2021 z 29. septembra 2021, ktorým došlo k zjednoteniu právnych názorov pri posudzovaní povahy uznesenia o nároku na náhradu trov konania z hľadiska prípustnosti dovolania pre existenciu väd zmätočnosti podľa § 420 CSP: „... veľký senát najvyššieho súdu dospel k právnomu záveru, že rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania.“

11. Argumentáciu sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení a nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu v časti výroku o nároku na náhradu trov konania možno podradiť pod dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (porov. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 167/2020, IV. ÚS 447/2020), pričom záver o danosti tvrdenej vady zmätočnosti je v plnej právomoci

najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že proti rozsudku krajského súdu dovolanie nebolo podané.

12. Možno uzavrieť, že sťažovateľka mala v tomto prípade k dispozícii dostupný prostriedok nápravy, ktorý nevyužila, a to podanie dovolania. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti ani netvrdí, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto neprichádza do úvahy ani postup podľa § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Na základe uvedených dôvodov bola podaná ústavná sťažnosť odmietnutá pre neprípustnosť podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd sa zaoberal aj odkazom sťažovateľky na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 225/2020-44 z 27. augusta 2020, ktorým došlo k meritórnemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu o výroku o nároku na náhradu trov konania a bol vydaný už po uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018. V situácii sťažovateľky možno podľa názoru ústavného súdu podanie dovolania označiť za dostupný prostriedok nápravy. Sťažovateľke bol napadnutý rozsudok krajského súdu doručený 18. novembra 2021. V tom čase existovala judikatúra ústavného súdu, že výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania má povahu uznesenia, ktoré možno z dôvodov zmätočnosti napadnúť dovolaním (III. ÚS 529/2021, I. ÚS 255/2021, I. ÚS 196/2021, I. ÚS 387/2019), ako aj judikatúra najvyššieho súdu (uznesenie č. k. 3Obdo/17/2017 z 27. septembra 2017), pričom správnosť týchto záverov bola potvrdená už spomínaným uznesením č. k. 1VOBdo/2/2021 z 29. septembra 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. novembra 2021 a bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2021, pričom v komerčnej databáze <epi.sk> bolo uverejnené 2. decembra 2021. S ohľadom na povahu sťažovateľky ako obchodnej spoločnosti poskytujúcej právne služby v rámci výkonu advokácie možno uzavrieť, že predmetné uznesenie veľkého senátu mohla zohľadniť pri volení dostupného a účinného prostriedku nápravy proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v bodoch 10 a 11 tohto uznesenia sa ústavný súd nemá dôvod odchýliť od záveru o neprípustnosti podanej ústavnej sťažnosti.

15. Keďže ústavný súd odmietol podanú ústavnú sťažnosť ako celok, rozhodovanie o ďalších nárokoch sťažovateľky uvedených v petite ústavnej sťažnosti stratilo právny význam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Ladislav Dudíť
predseda senátu